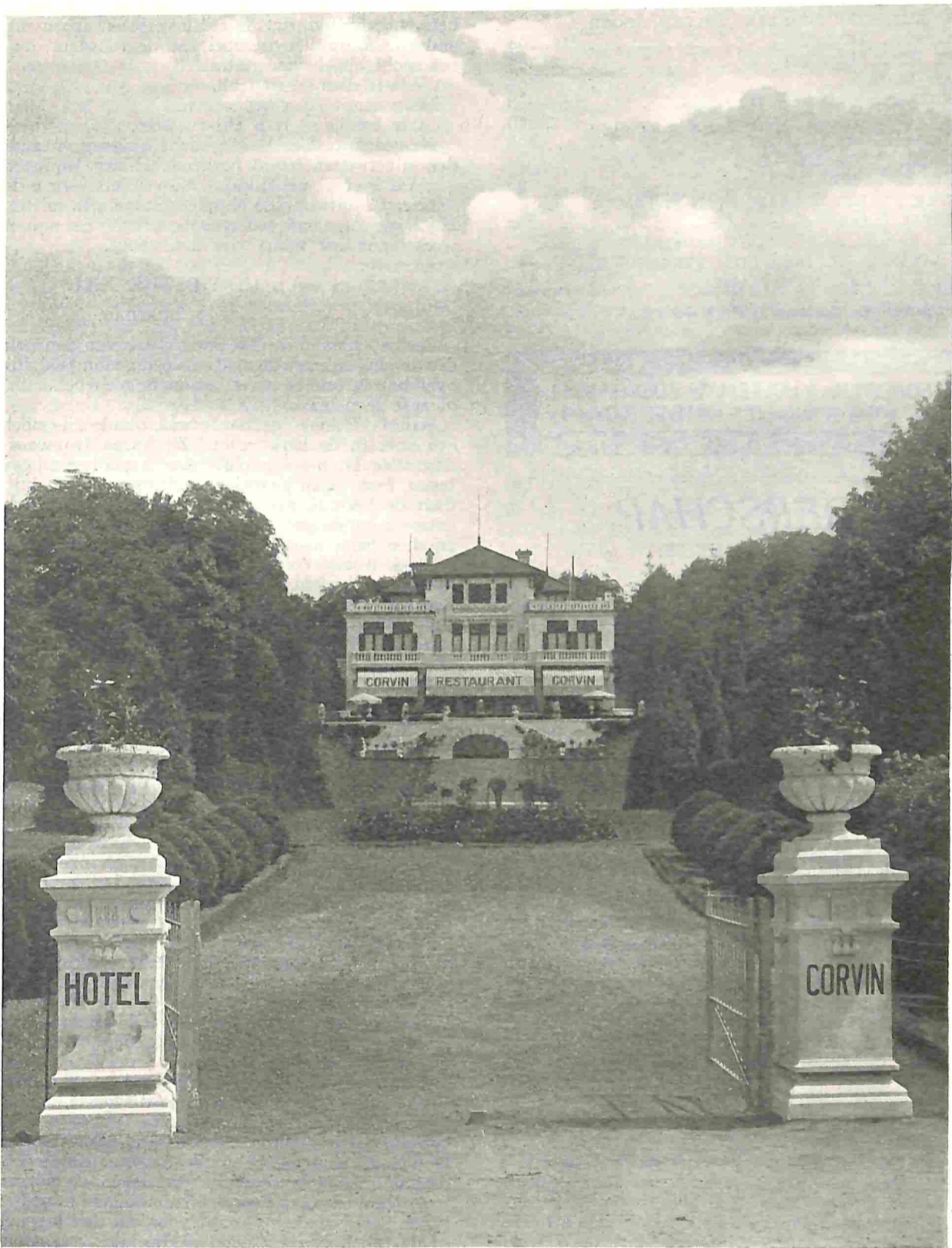

BUITEN

13^E JAARGANG N^O. 25

ZATERDAG 21 JUNI 1919.

HUIZE CORVIN TE HILVERSUM.

*DIT BUITENVERBLIJF, BEKEND DOOR ZIJN FRAAIE LIGGING EN DE OPENLUCHTVOORSTELLINGEN
EENIGE JAREN GELEDEN IN ZIJN OVERTUIN GEGEVEN, (ZIE „BUITEN” VAN 12 JULI 1913),
IS SINDS ENKELE WEKEN HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT.*

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

HUIZE CORVIN TE HILVERSUM, ILLUSTRATIE	BLZ. 289
BROEDERSCHAP, (24), DOOR JOHN GALSWORTHY	290
HET MONUMENTEN-MUSEUM BIJ NIEUWERSLUIJ	291
SLAAPLIEDJE (GEDICHT), DOOR ERNST GROENEVELT	291
DE KAPEL TE GAGELDONK	291
ALKMAAR, DOOR MR. A. LOOSJES, GEILL.	BLZ. 292—295
DE KUNST VAN HET KIEVITSEIEREN ZOEKEN, DOOR W. HIELKEMA EN A. TERPSTRA	BLZ. 294
DE SERING, DOOR F. W. DRIJVER	BLZ. 295
DE BARBIERSPAAL, DOOR G.	295
GROEIENDE VLINDERS, DOOR C. O. B., GEILL.	BLZ. 296—298
DE HUISMUSCHEN, DOOR JOB STEIJNEN	BLZ. 296
DE HYACINTH, DOOR F. W. DRIJVER	298
HET HUIS OELSBROECK OF DE DAEL ONDER NUTH (LIMBURG), GEILLUSTREERD	298
HET OPEN VENSTER, UIT HET ENGELSCHE VAN E. TEMPLE THURSTON, VERTAALD DOOR A. ZWARTS	299
GEVEL VAN EEN HUISJE AAN DE WESTERSTRAAT TE ENKHUIZEN, AANGEKOCHT DOOR DE VEREENIGING „HENDRICK DE KEIJSER”, ILLUSTRATIE	300

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

BROEDERSCHAP

24) DOOR JOHN GALSWORTHY.

Uit het Engelsch vertaald door Leny Grondel—Chotzen.

„Ik heb het kind wat kleeren gegeven, die ze hard noodig had. Zoover ik kan nagaan, is dat het eenige, wat ik heb gedaan.”

„Natuurlijk.”

„Dit verwonderlijke „natuurlijk” werkte op Hilary als een schrille dissonant. Droogjes vroeg hij: „Wat wil je, dat ik doe?” „Ik?”

Geen Oostenwind, die de jonge, rillende blaadjes heen en weer zwiept, die de flakkerende gasvlam in den lantaarn uitdooft, had zóó het teere vriendschapsgevoel kunnen dooden. Door Hilary's geest flitsten plotseling Stephens, bijna op smeekenden toon gesproken woorden:

„Ik zou niet naar Bi gaan. Vrouwen zijn zoo vreemd.”

Hij keek om zich heen. Een blauwe, zacht zijden sluier was om het donker hoofd van zijn vrouw geslagen. Daar, in haar hoekje, zoo ver mogelijk van hem verwijderd, leunde ze glimlachend. Eén oogenblik had Hilary het gevoel, alsof hij door dien blauw zijden sluier verstikt werd en gedoemd was altijd zoo door te rijden, gesmoord, aan de zijde van de vrouw, die zijn liefde had vertrappt.

„Natuurlijk doe je, wat je zelf wilt,” zei ze plotseling.

Een verlangen om in lachen uit te barsten, maakte zich van Hilary meester. „Wat wil je, dat ik doe?” „Natuurlijk doe je, wat je zelf wilt.” Kon de zelfbeheersching en verdraagzaamheid der beschaafde menschheid verder gaan?

„Bi,” zeide hij met een vernieuwde poging, „die vrouw is ja-loersch. Wij brachten dat meisje in dat huis. Nu moeten we er voor zorgen, dat ze er uit komt.”

Langzaam antwoordde Bianca:

„Van het begin af aan is dat meisje jouw speciaal eigendom geweest. Doe met haar, wat je wilt. Ik zal niet tusschenbeide komen.”

„Ik heb niet de gewoonte menschen als mijn eigendom te beschouwen.”

„Je hoeft me dat niet te zeggen. Ik ken je nu al twintig jaar.”

Bij den zachtzinnigsten man met de meest denkbare zelfbeheersching raakt het geduld ook eens ten einde.

„O best. Ik heb het je nu gezegd en als die Hughs komt, kun je hem ontvangen of niet ontvangen. Net zooals je wilt.”

„Hij is er al geweest.”

Hilary glimlachte.

„Zoo? En waren zijn verhalen erg verschrikkelijk?”

„Hij deed mij geen verhalen.”

„Hoe zit dat in elkaar?”

Plotseling zat Bianca rechtop en wierp den blauwen sluier met een gebaar van zich af, alsof nu zij dacht te stikken. In haar blo-

zend gezicht schitterden haar oogen als sterren. Haar lippen beefden.

„Je zult toch niet veronderstellen, dat ik daarnaar luister,” zei ze. „Dat is nu, geloof ik, genoeg over die menschen geweest.”

Hilary boog. Het rijtuig, dat hen in snellen draf huiswaarts reed, sloeg nu een straat in, die op de vlugste manier naar hun huis leidde. Deze nauwe straat wemelde van menschen, mannen en vrouwen, die om verlichte kraampjes heendraaiden. Hun ruwe lach en luidruchtige spraak verklonk in de lucht, die dik was van petroleum- en bakoliestank. In elk paar van die mannen en vrouwen scheen Hilary den man en de vrouw van het gezin Hughs te herkennen, dat andere getrouwde paar, — zag hij ze huiswaarts gaan om hun huwelijksgegot uit te vieren, boven het hoofd van het modelletje. Het rijtuig verliet dat vroolijke gewoel.

„Dat is nu, geloof ik, genoeg over die menschen geweest.” „Dat is nu, geloof ik, genoeg over die menschen geweest.” Dienzelfden nacht, over eenen, werd Hilary wakker door het geluid van weggeschoven grendels. Op het eerste gezicht bespeurde hij niets. De maanlooze nacht nestelde als een donkere vogel in den tuin. Het zuchten der seringenstruiken was het eenige geluid, dat de stilte verbrak. Toen zag hij vaag, juist onder hem, op den drempel van de voordeur, de omtrekken van een recht opgeheven gestalte.

„Wie is daar?” riep hij.

De gedaante bewoog zich niet.

„Wie ben je?” riep Hilary weer.

De gedaante hief haar gezicht omhoog en aan den glans van den zilverwitten baard herkende Hilary Mijnheer Stone.

„Wat is er?”, zei Hilary. „Kan ik iets voor u doen?”

„Neen,” antwoordde Mijnheer Stone. „Ik luister naar den wind. Hij heeft vannacht iedereen bezocht.” En zijn hand opheffend, wees hij in het zwart van den nacht.

HOOFDSTUK XXI.

EEN RUSTDAG.

Cecilia's huis in de Old Square was van den nok tot in den kelder in die eigenaardige atmosfeer gedompeld, die de Zondagen over huizen brengt, wier bewoners geen behoefte aan godsdienst of rust gevoelen.

Sedert Thyme gedoopt was, had zij noch Stephen ooit een voet in de kerk gezet. Zij waren trouwens niet van plan daar vóór Thymes huwelijk heen te gaan en zij gevoelden, dat het tegen hun eigen gevoelens indruischte zelfs bij die gelegenheid naar de kerk te gaan. Evenwel hadden zij zich die opoffering getroost om de gevoelens van anderen niet te kwetsen en zouden zij dien gang naar de kerk herhalen indien de gelegenheid het gebod. Elken Zondag trachtten zij dus te zorgen, dat alles gelijk op de wekdagen geschiedde, wat echter niet geheel opging. Zoo verscheen, ondanks Cecilia's vaste voornemen, steeds een stuk rundvleesch en een Yorkshire pudding aan de lunch niettegenstaande het feit, dat Mijnheer Stone, die aan tafel verscheen wanneer het hem te binnenschoot dat het dien dag Zondag was, het genot der hoogere zoogdieren versmaadde. Elke week wanneer het vleesch op tafel verscheen, bekeek Cecilia, die om de een of andere reden des Zondags voorsneed, het vleesch wenkbrauwfronsend. De volgende week prijkte het dan ook inderdaad niet op tafel, om de daarop volgende week weer onvermijdelijk op te duiken en Cecilia door zijn kleur op onaangename wijze aan een koetsier te herinneren. Geprikkeld door een buitengewoon goede eetlust nam ze aan den maaltijd deel. Een eigenaardig verschijnsel: deze eetlust, — die ongetwijfeld nog van den ouden Heer Justice Carfax stamde, — deed zich elke week, precies op dat uur gelden. Nadat Thyme onveranderlijk voor de tweede maal voorsneed, daar Cecilia hieraan grondig het land had, keek Cecilia over deze onaangenaam gekleurde schotel heen naar een kristallen vaas, die zij in Venetië had opgediept en naar de narcissen, die hierin, schijnbaar zonder steun, prijkten. Als daar niet dat stuk rundvleesch had gestaan, waarnaar het huis den heelen morgen had geroken en dat haar den heelen middag ongetwijfeld zwaar op de maag zou liggen, was het haar nooit in de gedachten geschoten, dat het dien dag Zondag was en had zij nóg wat vleesch genomen.

Wanneer iemand aan Cecilia had verteld, dat nog steeds een Puriteinsche ader door haar bloed vloeide, zouden deze woorden haar beslist hoogst onaangenaam hebben aangedaan en zou ze het ook ten sterkste hebben ontkend. Toch wees de wijze, waarop zij haar Zondagen doorbracht, ongetwijfeld op dit feit. Zij werkte dien dag meer dan ooit op wekdagen. 's Morgens was het haar vaste gewoonte haar correspondentie aan kant te maken, aan den lunch sneed zij het vleesch voor, na den lunch las zij het boek of de brochure over maatschappelijke vraagstukken uit, die zij gedurende de vorige week onder handen had gekregen, vervolgens bezocht zij een concert, legde nog op den terugweg een bezoek plicht te vervullen om thuis te blijven en de vrienden, die haar huis bezochten, te ontvangen. 's Avonds ging zij naar het een of andere stuk, opgevoerd door een gezelschap ten dienste van alle menschen, die evenals Cecilia een Zondag moesten doorbrengen, waarvoor zij niets voelden.

Op dezen specialen „Eersten Zondag” hield Cecilia eerst inspectie over haar salon, dat zich over de geheele breedte van het huis uitstrekte. Daarna nam zij het laatst verschenen boek van Balladyce ter hand en ging kalm zitten, het papiermes tegen het

kuiltje van haar blozende wang aangedrukt, in een smaakvolle japon gehuld, welke met echte kant en mooie, antieke versierselen een zeer goed geheel vormde. En terwijl zij zoo de bladzijden van het boek van Balladyce omsloeg, zat Thyme in een vroolijk blauwe japon tegenover haar en bestudeerde Darwins boek over de aardwormen.

Cecilia nam haar dochtertje, dat zooveel solider was dan zijzelf, eens tersluiks op en een lieve, half verbaasde glans verscheen in haar oogen.

„Mijn meisje is een lieve schat,” scheen zij te denken. „Vreemd, dat ik al zoo'n groot kind heb!”

Daar buiten, in de Square Gardens, wedijverde de zonneshijn met de bloesempracht om het hardst, wie de menschen het meest in verrukking zou kunnen brengen. Het was de tijd van het jaar, dat de heele wereld kleintjes kreeg. Overal waren die nu te vinden, zacht, lief en hulpeloos. Cecilia voelde dat diep in haar hart, en een warme gloed verscheen in haar levendige, heldere oogen. Was het niet een heerlijke voldoening, dat ook zij het eens zoo ver had gebracht en een kind het levenslicht had geschonken! Wat een vreemd, vaag gevoel maakte zich toch in de lente van haar meester, haast steeg het tot een wensch weer een klein kindje te krijgen! Zoo zult ge ook den warmen blik van een kalme merrie zien rusten op haar dartel jong, dat zijn eerste sprongen in de wei waagt. „Ik moet er nog aan wennen,” schijnt het paard te denken. „Natuurlijk mis ik dat kleine ding hoewel ik het af en toe met mijn hoef bedreigde om het goed te doen voelen, dat ik me door zoo'n kleine dreumes niet op den kop kon laten zitten. En daar gaat ie nou. . . . Ja, ja. . . .”

Plotseling herinnerde Cecilia zich echter, dat zij hier zat om zich door dat boek van Balladyce heen te werken. Het was om nuttig alles bij te houden wat hij schreef, en plichtsgetrouw vestigde haar blik zich weer op het boek voor haar. Maar door het een of ander onaangenaam toeval, zag zij niet de prachtige fantasiën verwezenlijkt, waarin vrouwen zoo gaarne gansch en al opgaan, maar plaagde de schim van het modelletje haar. Een heel uur lang had Cecilia niet aan dat meisje gedacht. Nadat Stephen haar zijn gesprek met Hilary had overgebracht had zij zich onophoudelijk, wel niet uitsluitend met het meisje maar toch met alles, wat ermee in verband stond, vermoeid en van streek gemaakt. De gedachte, die Hilary had aangeduid, leek Cecilia met haar fijngevoeligen en betrekkelijk schuwen aard zoo monsterlijk toe, zoo in het geheel niet bij Hilary passend, dat ze er steeds weer over peinsde. Zou er werkelijk een volkomen breuk tusschen hem en Bianca plaats vinden of, wat nog erger was, zou er een ellendig schandaal uit voortspruiten? Zij, die wellicht beter dan iemand anders haar zuster kende, herinnerde zich nog uit haar schooljaren hoe de grillige Bianca hevig uitvallen kon wanneer iets haar had gekwetst, gehinderd. Ze herinnerde zich ook, hoe langen tijd daarna haar zuster stil en afgetrokken bleef. Zij had zich eerst willen voortpraten, dat zij het geval te zwaar inzag, en nu laaide het feller op dan zij ooit had kunnen vermoeden. Het was geen ver verwijderde voetzoeker, het was een brandende lucifer bij een langen trein met buskruit. Dit volksmeisje, dat ergens vandaan kwam — niemand wist van waar — en ergens voor bestemd was — niemand wist waartoe — dit jonge, niet bepaald mooie, zelfs niet verstandige kind, dat buiten een zekere aantrekkelijke naïveteit geen bepaalde charme bezat, kon een werktuig van het noodlot zelve zijn.

Heel stil zat Cecilia daar met het plotseling visioen van het model voor oogen. Hier was geen kalme merrie, die met een stille toewijding over haar dartel veulen waakte. Hier klonk geen bezadigd gehinnik, dat op het zwakke geluid antwoord gaf. Geen lange blik, die onderzoekend naar het doodmoede schepseltje uitging, dat in den warmen zonneshijn op zijn zwakke beenen trilde. Geen oor, dat luisterend werd opgeheven en geen hoef, die stampte om voor de nadering van andere levende wezens te waarschuwen. Deze gedachten doorkruisten Cecilia's geest en verdwenen weer, te flauw en te ver af om zich een blijvende plaats te verzekeren. Zij sloeg de bladzijde om, die zij niet had gelezen, en zuchtte. Thyme zuchtte ook.

„Verbazend interessant, wat hij daar over die wormen schrijft! Komt er iemand vanmiddag?”

„Mevrouw Tallents Smallpeace zou een jongen man introducereen, een zekere Signor Pozzi, Egregio Pozzi of iets dergelijks. . . . Ze zegt, dat het het een aankomend pianist is.” Cecilia's gezicht glansde van een stille vroolijkheid. De een of andere ader in haar bloed (waarschijnlijk de Carfax ader) hoorde zulke namen en aanvaardde zulke vermeldingen met een lichte neiging tot ironie.

Thyme sloeg haar boek dicht. „Ik ga naar boven. Waar schuw u me even als er iemand van belang komt?”

Zich lekker lui uittrekkend, genoot zij van den zonneshijn, die juist op haar lichaam viel. Het scheen wel, alsof ze er zich in wilde baden. Toen, met een lang ingehouden gaapbeweging, wierp zij haar hoofd achterover zoodat haar heele gezicht bezond werd. Haar oogleden rustten op haar al licht verbrande wangen, haar mond stond half open, een siddering van geluk doorschokte haar jonge lijf. Haar kastanjebruin haar gloeide en flitste onder den zonnekus.

„Prachtig,” dacht Cecilia. „Ja, als dat andere meisje zóó was, kon ik het wel begrijpen. . . .”

„Lieve deugd,” riep Thyme uit, „daar heb je ze al,” en vloog op de deur af.

„Lieve!,” fluisterde Cecilia, „als je beslist gaan wilt, doe het dan, maar waarschuw in elk geval Vader even.”

Een minuut later stevende Mevrouw Tallents Smallpeace naar binnen, gevolgd door een jongen man met een interessant, bleek gezicht en een groote hoeveelheid donker haar.

(Wordt vervolgd.)

Het monumenten-museum bij Nieuwerluis.

HET blijkt dat sommigen ons artikel naar aanleiding van de adviezen inzake de beeldengroepen van het Schermerhek te Alkmaar niet goed begrepen hebben, terwijl anderen er iets hatelijks in speurden. Ter verklaring en verdediging daarom nog het volgende:

Wij hebben slechts willen aantonen tot welke dwaasheden het opbergen van monumenten in musea en het ze vervangen door afgietsels, zoo ze zich aan den publieken weg bevinden en aan beschadiging of weersinvloeden zijn blootgesteld, onvermijdelijk moet leiden. Verder hebben we terloops onze afkeuring te kennen willen geven over het streven van sommige museum-directies, om hun museum te verrijken ten koste van de schoonheid en bezienswaardigheid van ons land; we achten dit bijeenbrengen van kunstschaten in kunsthistorische kerken hoven uit den booze, en betreuren het in hooge mate, dat men van slechts matige liefde voor hun monumenten en kunstschaten vervulde besturen door verleidelijke aanbiedingen in verzoeking brengt om hun en 's lands belang te schaden. (Men denke maar weer aan Alkmaar: het kerkbestuur krijgt geld voor de restauratie der Groote Kerk, als het zijn merkwaardige schilderijen aan het Rijk alstaat).

Laten we onze meening over dit onderwerp en wat er mee verband houdt, in enkele stellingen samenvatten.

- I. Geen „Ersatz” aan den openbaren weg.
- II. Geen opberging van beelden enz. in musea, dan in de uiterste noodzakelijkheid, en dan ze òf niet vervangen, of vervangen door werk van dezen tijd, maar *nooit* door afgietsels.
- III. Een museum-directie mag nooit geld aanbieden ter verkrijging van kunstschaten-buiten-musea, voor 't publiek zichtbaar of toegankelijk; met onderstaand voorbehoud:
- IV. Slechts als dit de eenige weg is om ze te behouden mogen kunstschaten in een museum worden ondergebracht.

Zoodra het gevaar geweken is, moeten ze naar hun oorspronkelijke plaats worden teruggebracht (Beelden hek Swaansvliet in de Beemster, beeldje Arminiushuis te Oudewater).

- V. Noodzakelijk is een verdeling van ons land in districten, elk met een monumenten-controleur, die toezicht houdt op en waakt over alles wat „monument” genoemd kan worden.
- VI. Noodig is, dat ten spoedigste een monumenten-wet kome, waarin, zoo ze de monumentenzorg al niet zoo ver uitstrekt, dat in bepaalde gevallen tot onteigening wordt overgegaan, bovenstaande stellingen nader zijn uitgewerkt.

We meenen hier te spreken namens de „leeken”, die — niet 't minst door toedoen van ons blad in getal aanmerkelijk aangegrooid — de monumenten willen laten waar ze behooren en waar ze, overal in den lande, den bezoeker aangenaam verrassen en tot de schoonheid van 't land — tot in de verste uithoeken — bijdragen.

Wij hebben ons *land* lief; de „deskundigen” vaak al te veel *rijke museum-verzamelingen, die kunsthistorische studiën vergemakkelijken.*

Zijn we thans duidelijk genoeg geweest?

SLAAPLIEDJE.

Als ik 's nachts niet slapen kan
Zeg, weet je wat ik dan doe?
Dan speel ik zelf voor tooverman
Van hocus pocus poe.

Dan droom ik mij een groot paleis
Met prins en lakeien,
Dan laat ik auto's, blauw en grijs
Het groot bordes op rijden.

Dan vraag ik gasten aan mijn disch
Uit andere paleizen.
Dan droom ik dat het werkelijk is
En proef de fijnste spijzen.

Dan maak ik wonderlijke schik
Met page en edelknappen.
En als ik als. . . ik dan wakker schrik
Dan. . . heb ik vast geslapen.

ERNST GROENEVELT.

De kapel te Gageldonk.

Wij verzuimden in ons artikeltje te vermelden, dat deze kapel is aangekocht door de vereeniging „Hendrick de Keijser”, wat des te meer toejuicing verdient, daar het gebouwtje natuurlijk niet op commerciële wijze te exploiteeren valt. Naar wij vernemen, is de Vereeniging door de vrijgevigheid van een harer leden tot dezen aankoop in staat gesteld. Het terrein voor de kapel is thans met een eenvoudig hekwerk afgerasterd.

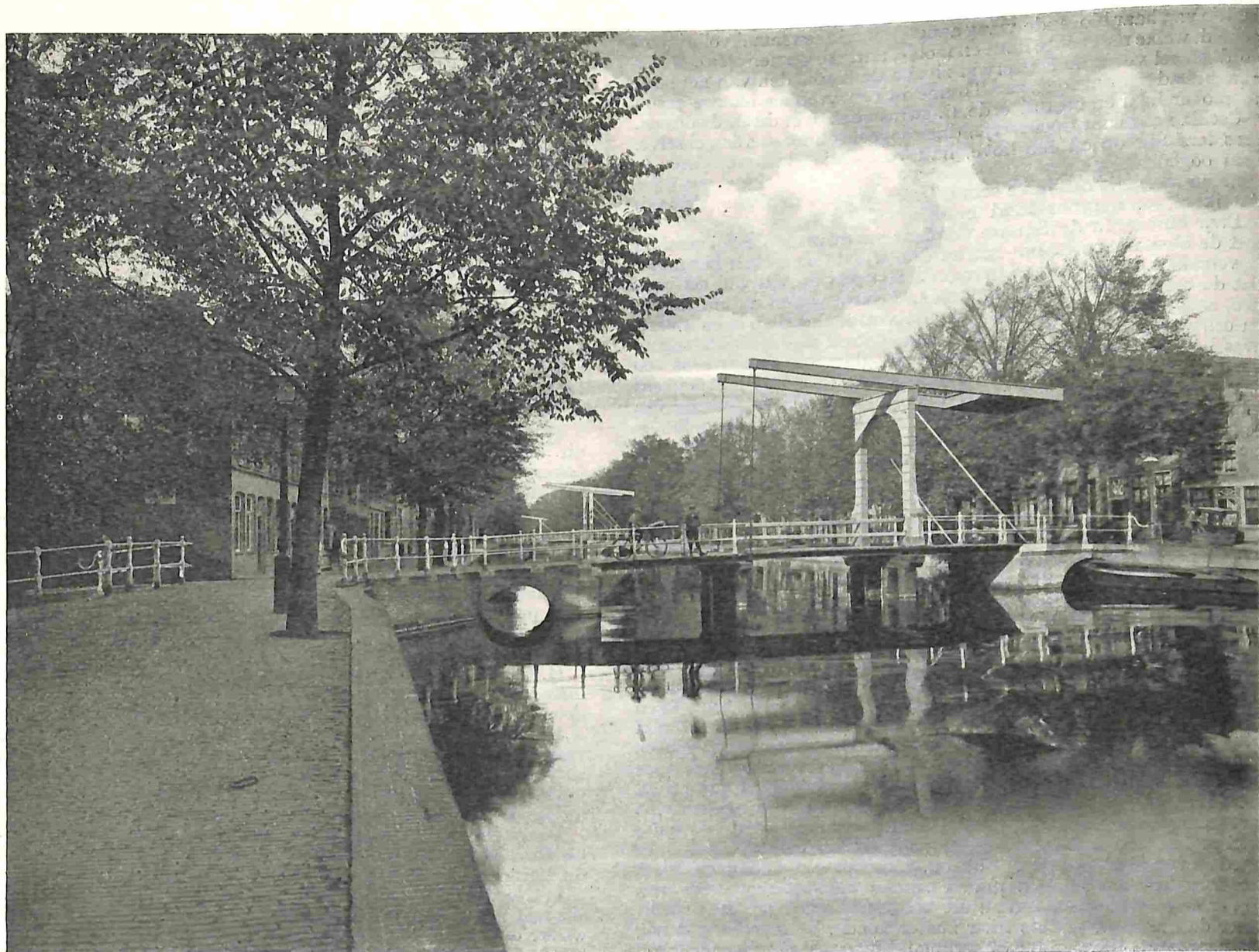

Foto C. Steenberg.

DE OUDE GRACHT TE ALKMAAR.

ALKMAAR.

IN meer dan één opzicht neemt Alkmaar een zeer bijzondere plaats in onder de steden van Holland.

Het is vrijwel de eenige der kleine Hollandsche steden, die in bloei, in wonersaantal is toegenomen langs lijnen van geleidelijkheid, die van welvarend stadje welvarende stad werd zonder groote schokken; het heeft niet, korten tijd, geschitterd als Hoorn en Enkhuizen, maar is gespaard gebleven voor hùn tragisch verval. Het heeft zich vermaard en geliefd gemaakt bij de Nederlanders door de kloeke houding zijner burgers en burgeressen tijdens de belegering door de Spanjaarden, maar nooit heeft het aan zijn positie van versterkte plaats zijn voornaamste beteekenis ontleend, als meer dan één Zuid-Hollandsche stad — die onbelangrijk landstadje werd zoodra ze niet meer „sleutel van Holland” kon zijn — zoodat ook het verlies zijner krijgskundige beteekenis voor Alkmaar geen gevoelige klap was.

Er is verder geen enkele Hollandsche stad, ook geen groote, die dèrmate in zijn karakteristiek uiterlijk de eigenaardigheden van een stad op waterarmen zandgrond, en ééne in echt-noord-hollandsch waterland in zich vereenigt, als Alkmaar; slechts Haarlem kan er eenigszins mee vergeleken worden, maar mist de sterke tegenstelling tusschen dat wat men „typisch Hollandsch” noemt — de wijk der grachten — en het misschien minder-typische maar toch zeer „uitzonderlijke” van de andere stadswijken.

Geen Hollandsche stad ook, wier onmiddellijke omgeving in den loop der eeuwen zóózeer veranderd is als die van Alkmaar. Ga den toestand na van Holland's Noorderkwartier, een zestal eeuwen geleden, en 't is al meer, wat ge om Alkmaar ziet, dat aan deze ligging zijn naam te danken zou hebben, naar men wil. Ten oosten der stad de groote meren de Waert of de Heer Huigen of Hugo Waard en de Scermer of Schermer, ten westen de ineenvloeiende Berger- en Egmonder meren, en daartusschen tal van kleinere meren en plassen, de Vronermeer, de Daalmeer de Boekelermeer, de Heiloërmeer, de Zwijnmeer, de Voormeer, de Achtermeer, enz. in 't geheel ongeveer dertig in getal. Geen wonder, dat de voorvaderen, die zich niet, als het tegenwoordige geslacht, bij voorkeur op zandgrond vestigden, in deze aan water overrijke streek het toch wat al te bar vonden, en als uitermate voor bewoning geschikt de eenige-vastigheid-biedende hooge rug geestgrond verkozen, die het meergebied van Waard en Schermer van de plassen ten oosten van Egmond scheidde.

In de tweede helft 16e eeuw begon zich de verandering te voltrekken, die van Alkmaar

wel bewaert,

Rondtom met Meeren zeer pleysant,

de grootendeels van vruchtbare landouwen omgeven stad zou maken, zooals we die nog thans kennen. Het nabij de stad gelegen Vronermeer was een der eerste drooggemaakte plassen — het werd in 1561 drooggelegd. In 1564 volgden de Berger- en Egmonder meren, spoedig daarop (in 1580) de Boekelermeer. En deze geslaagde ondernemingen gaven mede den stoot tot de belangrijke droogmakerijen van de groote meren in Hollands Noorderkwartier, waarvan vooral die van de Heer-Hugowaard (in 1625) en de Schermer (in 1631) voor Alkmaar van belang waren. In zeventig jaar was de omgeving van de stad geheel van karakter veranderd. Van alle meren restte weldra bijkans niets dan de zuidelijke uitlooper van de Schermer, de Lange Meer, die, hoewel op vrij aanzienlijken afstand van de stad gelegen, thans ook Alkmaarder meer wordt genoemd, naam, aanvankelijk gedragen door een der plassen ten westen van Alkmaar tusschen Berger- en Egmonder meer.

Men begrijpt, dat de hierboven genoemde eigenaardigheden der stad ten nauwste met elkaar samenhangen. Ontstaan op den hoogen, in den loop der jaren aanzienlijk verlaagden geestrug, breidde zij zich langzamerhand uit voornamelijk naar het oosten, naar haar voornaamsten toegangsweg te water, het Zeglis, de vaart die haar haven verbond met de Schermer, en daar ontstond, als veroverd op het water, de typische grachtenwijk, die ten slotte het overblijfsel van de binnen de wallen getrokken Voormeer, worden stadsgedeelte zich zag toegevoegd. Het welvarende nooit druk had bezig gehouden, ondervond niet alleen weinig het voornaamste nadeel: de achteruitgang van de beteekenis deelen, die de vruchtbare tot weiden geworden wateren het stad van niet geringe beteekenis. Groote emoties, tijden van wereld-vermaardheid blijven een marktstad gewoonlijk bespaard, maar een sekure gelijkmatige bloei is óók wat waard en bespaart een mensch

en een stad klappen, die wèl een zacht stralenden weemoedsglans van verloren grootheid brengen, welke den toeschouwer aantrekt, maar hem of haar, die de klap nog voelt nàntintelen, minder bevalt. Vraag maar eens aan juffrouw Hoorn, die er van weet mee te spreken. Of aan vrouw Enkhuizen, die 't tegenwoordig in de bloemetjes probeert.

De ligging van Alkmaar — en we hebben hier nu vooral aan het minst- vruchtbare gedeelte van zijn omstreken te denken — bracht nog andere voordeelen, toen de menschen begonnen te denken over 't al of niet aangename van een woonplaats. Alkmaar is ongetwijfeld volgens de thans heerschende begrippen de prettigst gelegen stad van Noord-Holland, ná Haarlem met zijn Hout in de onmiddellijke nabijheid, en de verder zuidwaarts gelegen bosschen van Foreest en de boschjes bij Heilo, een lieve, hier en daar door statig geboomte zelfs mooie strook gronds vormend, die wel niet zeer groot is, maar vooral den wandelaar meer dan voldoende verscheidenheid van genieting verschaft. En dan heeft het dicht in zijn nabijheid de duinen, waarvan vooral die tusschen Bergen en Schoorl tot de mooiste van ons land behooren, al zijn ze van de stad gescheiden door 't wat eentonige polderland waarover eeuwen geleden de wateren der Berger- en Egmonder meren kabbelden. En dan is er daarachter de zee, met zijn eeuwige aantrekkingskracht! En dan is er het stadje zelve, waarvan tenminste het oude gedeelte, aan vele zijden door tot fraai plantsoen geworden bolwerken omzoomd, ondanks veel verknoeiingen nog hier en daar, ja op vele plaatsen, niet zonder meer dan gewone bekoring is. Geen wonder, dat Alkmaar ook tot woonplaats wordt gekozen door wie er niet bepaald wonen mòeten.

Zoo werkten Alkmaar's omstreken, de wei- zoowel als de zandgronden, mede tot den bloei en groei der stad. Helaas, dat die bloei en groei haar in schoonheid deden achteruitgaan, niet 't minst door toedoen van hen, die haar òm haar schoonheid zochten.

* * *

Alkmaar is oud, misschien mogen we wel zeggen stokoud, voor een Hollandsche stad tenminste. Er is niet weinig geschreven over zijn oudste geschiedenis, over de stichting der plaats door den Frieschen koning Adgildus, over den val van de naburige bloeiende koopstad Vroonen, waaraan Alkmaar zijn opkomst zou hebben te danken, over een afgodentempel ter plaatse van de tegenwoordige Groote Kerk 1), die na de prediking van Willibrord, omstreeks 855 zou zijn verwoest. Maar dat alles of veel daarvan moet waarschijnlijk naar het rijk der fabelen worden verwezen. In de 11e eeuw komen we op eenigszins vaster historischen bodem. In 't jaar 1072 werd Godfried van Lotharingen er drie of volgens sommigen negen 2) weken belegerd door de Drechtterlandsche Friezen; we gelooven dat Eikelenberg 3) het bij het rechte eind heeft, als hij meent dat hieruit niet moet worden afgeleid, dat Alkmaar toentertijd reeds onwuld was: tegen een niet al te krachtigen aanvallers kon de plaats, te midden van meren en plassen gelegen en slechts van enkele zijden te bereiken, wel eens met succes verdedigd worden. Maar niet steeds lukte dit en als grensplaats is Alkmaar vele malen deerlijk geteisterd en vaak platgebrand door de vechtlustige en roofzuchtige (of hoffelijker: „vrijheidslievende”) Friezen, zoo in 1134, 1166, 1169 en 1254. Omstreeks laatstgenoemd jaar stichtte de Hollandsche graaf Willem II, de Roomsche-Koning, er het slot Torenburcht of Toornenburch en schonk de bewoners verscheidene voorrechten, om Alkmaar „ten voormuur van Kennemerlandt en onaantastbaar te maaken.” Reeds twee jaren te voren had de vorst Alkmaar met een bezoek vereerd en er een huis doen bouwen (bij den St. Pieterstoren aan de tegenwoordige Pieterstraat), op welks plaats omstreeks 1500 (?) twee nieuwe gebouwen verzezen, van welke het grootste, dat nog het jaartal 1252 en de wapens van Duitschland en Holland droeg, in 1857 is afgebroken, terwijl de sierlijke gevel van het kleinste eenige jaren gelden niet onfraai, maar wel zeer vrij, is gerestaureerd (zie de afb. op de volgende bladzijde) en dat nog steeds het „koning Willems huis” wordt genoemd. Woeelige jaren braken nog voor Alkmaar aan. Men herinnert zich de gehechtheid der Kennemers en Alkmaarders aan Floris V, wiens lijk na den op hem gepleegden moord in de St. Laurenskerk werd begraven, waarvan nog een steen in de kerk het bewijs levert. En was 't met de aanvallen der Friezen welhaast uit, overstromingen en branden bleven groote ellende over de stad brengen. Zoo in 1328 toen de stad grootendeels in vlammen opging. Maar in den aanvang der 15e eeuw was ze weder alle ellenden te boven gekomen en zeer welvarend. Ze schaarde zich aan de zijde van Jacoba van Beieren, wat haar ten slotte, in 1426, zware straffen op den hals haalde van den overwinnenden hertog Philips, die Alkmaar's muren, wallen

Foto C. Steenbergh.

ALKMAARSCH GRACHTHOEKJE.
KOOLTUIN BIJ LUTTIK-ODORP.

en poorten deed slechten. Daarna is de stad omstreeks 25 jaar een open vlek geweest; in 1450 of 1451 werd 't haar burgers evenwel weder vergund hun woonplaats te omwallen. Doch nòg was de 15e eeuw niet ten einde, of een nieuwe ramp komt over de stad: het kaas en broodvolk weet er binnen te dringen, de burgerij stelt er zich, uit vrees en onmacht, niet krachtig tegen te weer, en wordt daarna door den bedwinger van den opstand, den hertog van Saksen, wel wat onverdiend vernederd en streng gestraft (1491).

Foto C. Steenbergh.

DE VISCHMARKT TE ALKMAAR.

LUTTIK-oudorp te Alkmaar.

al een heel gare baas zijn, die hem nog verschalkt. En toch komt ook hij, met zijn jarenlange ondervinding, nog wel voor nieuwe problemen te staan; voor gevallen, die in zijn bewustzijn niet automatisch een gereed oordeel reproduceeren, doch van welke hij de oplossing langs nieuwe banen moet zoeken. 't Zijn deze gevallen, die zijn jagershart goed doen, van welke hij, lang nadat de eierenperiode is afgesloten, met smaak en stil genoegen kan verhalen. Zij geven hem immers den roem van nog leeper te zijn dan een kievit!

* * *

In de serie, welke met dit artikel wordt afgesloten, hebben we nog slechts een gering deel van de werkzaamheid des kievitseierenjagers in 't licht gesteld. Het aantal gevallen is veel groter en onder de niet beschrevene zijn er bijzonder interessante, en enkele, die kunnen bijdragen tot de vorming van een meer grondige kennis omtrent het leven van den kievit. Waar echter de kievitseieren reeds lang zijn verdwenen, of het moest een enkel hard gekookt eitje zijn, dat een schelm het volgend jaar als het eerste ei aan de goe-gemeente denkt te vertoonen, willen wij ons thans, evenals de kievit, aan de publieke aandacht onttrekken, om misschien een volgend jaar, als de kwiekste eierenjager op nieuw het fameuze eerste ei tot vorstelijke majesteit verheft, deze serie te vervolgen.

DE SERING.

Deze even bekende als geliefde bloem, welke tot de Familie der Oleaceëen of Olijfachtigen behoort en waarschijnlijk ten tijde van Keizer Ferdinand I, omstreeks het midden der 16de eeuw, door den gezant Busbeck in Vlaanderen en kort daarna in Weenen ingevoerd is, dankt haar naam aan eene der Naiaden — nimfen van het vloeibare element — die leefden in bronnen en beken en geacht werden dochters te zijn van Zeus en Themis. Toen Pan, de Arkadische herdersgod, de door hem zeer beminde Syrinx vervolgde, smeekte de preutsche schoone haar vader om hulp en werd, juist voor hij haar ingehaald had, veranderd in riet. Pan sneed aanstonds eenige halmen af en toen hij deze aan zijn lippen bracht om ze te kussen, liet het riet eenige zangerige tonen hooren. Zóó vond hij bij toeval de herdersfluit uit, welke in het Grieksch den naam Syrinx draagt. F. W. DRIJVER.

DE BARBIERSPAAL.

Iedere stedeling kent den paal, bij ons meest in de Amerikaansche vlaggekleuren beschilderd, welke de barbierszaak als uithangteeken dient en welke aan heel de straat te zien geeft of de kapper reeds op is of zijn zaak sloot. Om den oorsprong te kennen van dit reclame- en uithangteeken, in verschillende landen afwisselend met het buitenbengelende, blinkende koperen bekken, moeten we teruggaan tot overoude tijden. Het embleem van het chirurgijns-gilde was vanouds een schaal, waaruit een kronkelende slang dronk, het symbool der ken-

nis, onderscheidend de heil drank van het giftige mengsel. Ook om den staf van god Aesculapius wond zich de slang, teeken van wijsheid, welke de natuurkrachten ten goede wist aan te wenden. Dit zinnebeeld komt ook bij de Ouden voor als zich voedend met den wonderen levensdrank uit Hebe's drinkbekken. Zoo is de schaal mede zinnebeeld geweest voor het bedrijf der zonen van Esculaap.

De echte chirurgijns, alleen van en voor hun wetenschap levend, waren in vele latere eeuwen slechts gering in aantal, vooral ten platten lande. De barbier was tevens chirurgijn, kiezentrekker, kortom de dokter, zoodat de gelijke emblem als uithangteeken voor heelmeesters en barbiers overeenkomst behouden hebben. Evenals in het oude Rome op hoog bevel een lange paal, met een bekken gekroond, de woning der heelmeesters aan de gewonden wijzen moest, kon de paal of het koperen bekken als uithangteeken tot in onzen tijd den barbier en zijn bedrijf blijven aankondigen.

Vrij ondeugend zegt „the British Apollo,” in 1708 te Londen uitgegeven, dit reeds in zijn rijmen over de barbiers en hun uithangteekens:

In ancient Rome 't was ordered
that a huge, long pole with bason decked,
Should grace the hole to guide the wounded, —
But when they ended all their wars,
And men grew out of love with scars —
Their trade decaying; to keep swimming
They joined the other trade of trimming;
And to their poles to publish either,
Thus twisted both their trades together.

G.

Foto C. Steenbergh.

DE „KOOLTUIN” TE ALKMAAR.

GROEIENDE VLINDERS.

WANNEER een rups haar vollen wasdom heeft bereikt en zich in de rustende pop verandert, dan beduidt dat voor het insect meteen het eindpunt van zijn groei. De vlinder, die de poppehuid verlaten heeft, groeit dus evenmin als bijen, vliegen en andere insecten met volkomen gedaanteverwisseling op denzelfden ontwikkelingstrap.

Toch is de vlinder op het oogenblik van het uitkomen uit de pop nog niet geheel klaar en noch geschikt tot voortplanting, noch in staat om te vliegen. De vleugels zijn nog week en betrekkelijk zeer klein. Als een paar zachte lapjes hangen zij op den rug en bereiken eerst langzamerhand door inpompen van lucht en bloed haar volle grootte. Slechts in dien zin kan er dus van „groeijende” vlinders gesproken worden.

Dit proces van de ontwikkeling der vleugels is al naar de soort en de grootte der vlinders en naar de temperatuur der omringende lucht in ongeveer 10 tot 30 minuten voltooid. Direct na het verlaten van het poppehulsel zoekt de vlinder met bekwamen spoed bij een of ander voorwerp omhoog te kruipen, om zich daar zoo neer te zetten, dat de vleugels zich vrij kunnen bewegen zonder dat zij ergens op steunen of tegen iets aanstooten, daar anders dit deel der vleugels niet tot ontwikkeling geraakt en waardoor het dier dus gebrekkig zou worden. Heeft de vlinder een geschikt plaats gevonden, dan blijft hij volkomen rustig zitten en alleen af en toe verradert het trillen van het slappe vleugelpaar het innerlijke leven. Zienderoogen winnen de vleugels nu in grootte en vorm, tot zij eindelijk hun volle grootte bereikt hebben. Maar ook dan nog zijn zij week en ongeschikt om het lichaam te dragen, eerst langzamerhand strekken zij zich en verharderen door het drogen in de lucht.

* * *

Onze afbeeldingen laten zien: een pas uit de pop gekropen Koningspage (*Papilio podalirius* L.). De ledige poppehuid (zoogenaamde gordelpop) hangt aan een dorren tak van een sleedoorn (*Prinus spinosa* L.). Bovenaan heeft de vlinder aan een doorn een gunstig plaatsje gevonden om de vleugels vrij te laten hangen.

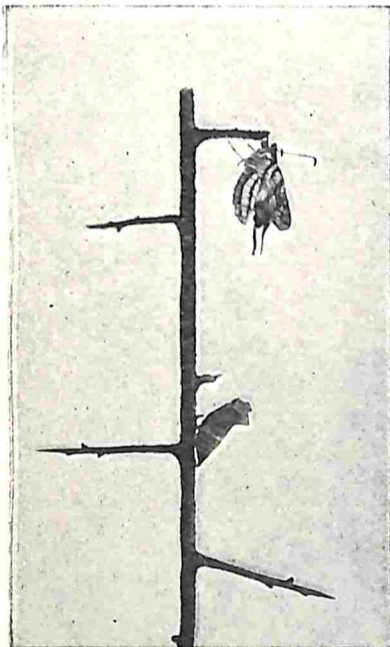
Deze vlinder wordt in Duitschland vooral aan zonnige berghellingen aangetroffen, maar schijnt bij ons slechts sporadisch voor te komen, misschien wel alleen bij gunstige weersgesteldheid uit Zuidelijke landen. Ter Haar vermeldt gevallen bij Doesburg, Noordwijk, Arnhem (twee gevallen) en Groningen.

(Slot volgt.)

C. O. B.

DE HUISMUSSCHEN.

DE oude Dirks en zijn vrouw waren reisvaardig. Hij in zijn doflakensche Zondagspak en met een wit boordje om den geligen verweerden hals, den ouderwet-

GROEIENDE VLINDERS. I. DE OPNAMEN I TOT V TOONEN DE ONTWIKKELING DER VLEUGELS. MET DE GROOTERE UITBREIDING VERDWIJNEN OOK DE VOUWEN MEER EN MEER, WAARDOOR DE TEEKENING STEEDS MEER EN MEER OPTREEDT.

schen hoogedop op het verschgekamde, vochtige haar; zij in haar zwarte jurk van de zilveren bruiloft, den kleinen kapotheid, met een mager piekerig aigretje versierd, op haar breede, zuinig-behaarde hoofd, de vette handknurfjes in de nauwe „glansseetjes” van de markt geperst.

„Het is of we naar een begrafenis moeten,” luidde de diagnose van Dirks, nadat hij een critischen blik op zichzelf in het kleine spiegelje geworpen had en een dito, — maar zonder hulp van een spiegel natuurlijk, — ook op zijn vrouw.

„Ajassus,” zoo bestrafte zijn echtgenoot hem, — „ajassus, Dirks. Praat niet over zulke narigheden. Klop het af.”

Dirks klopte eens een paar maal met een zijner magere klavieren op het tafelblad, en de juffrouw, van haar aanval van bijgeloovigheid bevrijd, zei: „Komaan dan maar, dan gaan we.”

Maar als Dirks op het portaalje met den sleutel van de verdieping in de hand klaar stond om te vertrekken, nam

vrouwlied hem nog een heel verhoor af.

„Heb je het stel wel uitgeblazen?”

„En zit de kat wel op de veranda?”

„En zijn de gordijnen voor de voorramen wel neer?”

„En is de zoldertrap wel op slot?”

En nog meer van die principiële vragen, waarop Dirks gelukkig nogal tamelijk afdoend antwoorden kon; anders had de degelijke, zorgzame huisvrouw daar boven aan de trap nog een halfuurtje extra aan standjes zoek gemaakt.

Behoedzaam, vanwege hun stijve Zondagsche kleeren, daalden ze de trappen af. Van drie naar tweehoog alleen nam al een aardig poosje in beslag. Daar stond de juffrouw van tweehoog nieuwsgierig te wachten wat er aan de hand mocht wezen, dat de Dirksen, anders zulke stille burens, daar in den vroegen morgen — het was tien uur bijna — bij zoo'n temperatuur — het was een heete zomerdag — voor „spektakel” maakten.

„Waarheen gaat de reis, juffrouw?” vroeg het mensch honigzoet, toen de pierewaaiers haar voorbij gingen.

„O, een wandelingetje,” antwoordde de aangesprokene, eveneens op gesuikerden toon, doch met iets in blik en gebaren van: waar steek jij je neus al niet in, mensch?

„O, veel plezier, mijnheer, juffrouw,” zei de juffrouw, die nu voldoende wist en zich verder voor de zaak niet interesseerde. Ze zocht trouwens geen „conversaasje” met deze menschen, die 40 cents huur per week minder betaalden. Ieder in zijn stand, zei zij altijd maar, — al zei ze het zelf, voegde zij er altijd bij.

„Ze wenscht ons veel plezier,” mompelde juffrouw Dirks, sarcastisch op haar manier, — „maar als het aan háár lag, verveelden we ons dood. Daar ken ik haar voor.”

* * *

Langs de deur van éénuhoog trokken de uitgaanders zonder daar ook maar de schaduw van een buurjuffrouw aan te treffen, en zonder verdere incidenten werd de straat bereikt. Dirks bood zijn vrouw den arm; dat wil zeggen — dit is maar zoo bij wijze van spreken; zij maakte zich van zijn arm n.l. meester, en dat nog vrij onzacht ook. Zwijgend kuierde het paar door de stille Zondagochtendstraat. Ofschoon het nog betrekkelijk vroeg was, begon de zon al knapjes de schepping te roosteren.

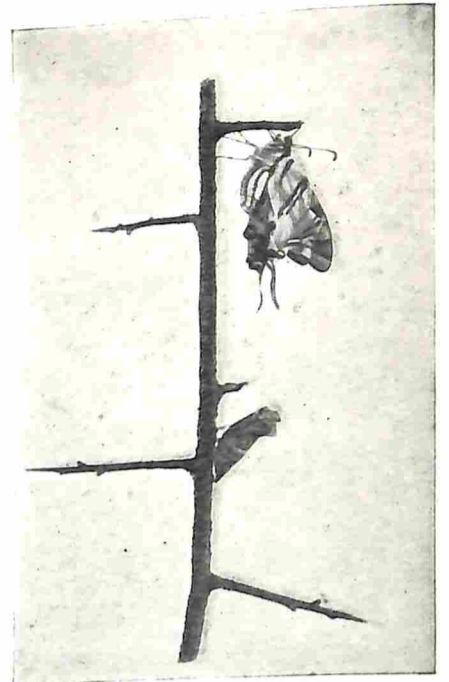
Aan het eind van hun straat, boven een winkel, belden de Dirksen aan. Hier woonde Stevens, collega en vriend van Dirks. De Stevensen werden, volgens afspraak, voor deze wandeling afgehaald, en het duurde niet lang of het viertal was op pad.

Het was Stevens geweest, die den eersten stoot tot dezen uitgaansdag-van-belang gegeven had.

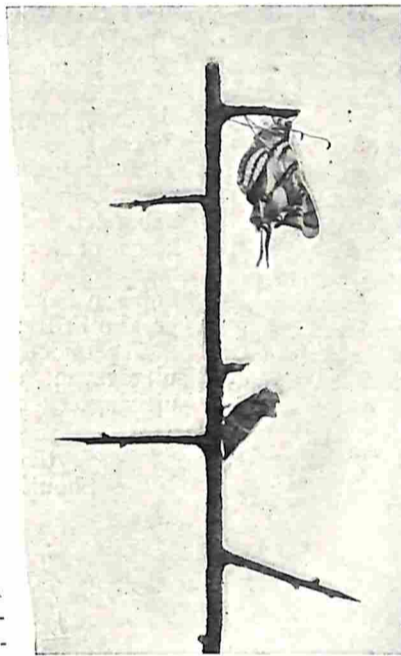
Ge moet namelijk weten, lezeressen, lezers, dat Dirks een huis-musch van het zuiverste water was. Kleermaker van beroep, was hij zijn leven lang thuiswerker van een groote confectiezaak geweest. De heele week had hij steeds, met de beenen op zijn Turksch onder zich gekruist, op zijn snijderstafel doorgebracht. En, aldoor in dezelfde houding, was hij hoe langer hoe meer alle lichaamsbeweging ontwend. In vroeger jaren ging hij 's Zaterdags nog zelf naar den winkel om zijn werk terug te brengen en af te rekenen, maar allengs had zijn vrouw, die graag in elk opzicht den baas speelde, deze wekelijkse karwei van hem overgenomen. Voeg hierbij, dat het gebrek aan beweging den man hoe langer hoe kouwelijker maakte en hij op het laatst zelfs een open raam of deur als een bedekten aanslag op zijn leven beschouwde, dan kunt ge u wel eenigszins voorstellen, dat hij met de buitenlucht niet te zeer op voet van gemeenschap verkeerde.

* * *

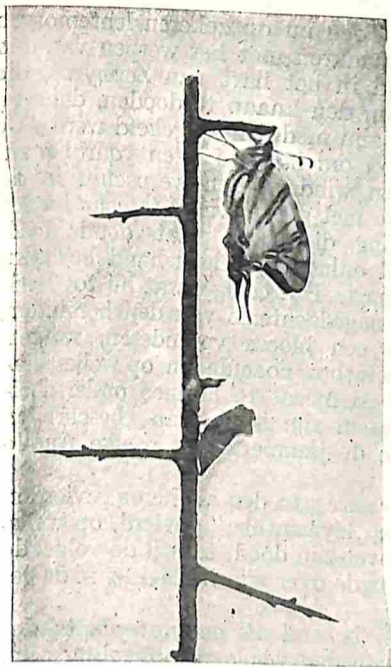
Stevens, eveneens thuiswerker, was bijna een even groote huis-musch voor het aangezicht des Heeren als zijn collega. Behalve vooruitstrevend, — het groote woord moet er maar uit —; hij was naastiglijk het nieuws in verscheidene dagbladen, en volgde alle hedendaagsche stroomingen, o.m. die op het gebied van sport en wandeltochten.

GROEIENDE VLINDERS. III.

GROEIENDE VLINDERS. II.

GROEIENDE VLINDERS. IV.

Trouwens de oude volken gaven het voorbeeld van openluchtsport al, zei Stevens altijd. Wilde je met je tijd meegaan, zoo had hij tot zijn vriend gesproken, — dan kon je er al niet van buiten, ook zoo'n wandeltocht, om te beginnen, eens mee te maken.

Zoo kuierden ze dan op dezen pracht van 'n zomerdagochtend gevierden door de heetgeblakerde stadsstraat. Maar het duurde niet heel lang, of ze stapten op de tram, die hen in een klein halfuur tot buiten de stad bracht, vlak voor een groote en vermaarde uitspanning, die vlak aan den landweg lag.

„Hier scheidt de wereld uit,” smaalde juffrouw Dirks.

„Achter dit land ligt geen land meer,” hoonde haar echtgenoot.

„Dat zal me een mooie wandeling worden,” verweet ze den vooruitstrevenden Stevens, — „je komt geen God of goed mensch hier tegen.”

Zonder veel te praten slenterde het viertal nu op den landweg voort. Gaandeweg zwegen allen.

„Veel vertier is er hier niet,” viel Dirks eindelijk uit.

„Het is of er een dominee voorbijgaat,” zei haar echtgenoot.

„Ik hou toch meer van huizen en menschen, om je de waarheid te zeggen,” zoo leidde juffrouw Stevens hare oppositie in, „die boomen en dat water en die lucht, dat is allemaal heel mooi op een Ansicht kaart, maar in de werkelijkheid heb je d'r gauw genoeg van.”

„Dat moet je niet zeggen,” praatte Stevens tegen, — „kijk me onder andere die zon is.”

Allen keken op, en zagen haar „onder andere”. Boven de smaragd-groene uitgestrektheid der landerijen stond de roodgouden zonne als een matelooze pyramide van vuur omhoog.

„Mooi is het, daar zal ik niks van zeggen,” antwoordde Dirks, — „maar je zult mij toch niet willen wijs maken, dat ie vanaf mijn werktafel gezien minder mooi is?”

„Nee, dat zeg ik ook,” viel zijn vrouw hem bij.

„En het wordt nog mooier,” praatte Stevens verder, „als je weet hoe het eigenlijk in zijn werk gaat, zie je. Ik heb eens gelezen, moet je weten, dat die zon eigenlijk niet opkomt, maar dat de aarde om zoo te zeggen, opkomt, met andere woorden, dat de aarde elken morgen weer zoover is rondgedraaid, dat de menschen de zon weer kunnen zien”

„Mooi, mooi,” plaagde zijn collega hem, — „de zon komt niet op, maar de aarde komt op. Nee, maar, dat klopt”

Stevens, wiens studiën op dat terrein nu niet bepaald voltooid waren, gaf er maar een draai aan. — „Nou ja, 'n mensch mag toch wel eens een mop verzinnen,” verontschuldigde hij zich.

„Ja, dat mag je hier zeker wel, dat kunnen wij hier in die saaiheid wel plaats,” vinnigde juffrouw Dirks.

Maar haar opwekking om moppig te zijn, vond weinig gehoor. Het leek eerder of de wandeling hoe langer hoe saaier werd.

De zon brandde machtiger* en* machtiger. Met al zijn kracht drukte de zware zomerdag op de wereld. En hij verloomde allengs de gebaren, het denken, het gehele wezen van deze menschen. Zachter steeds en loomer werd hun gang.

„Ik wil jouw vooruitstrevende gevoelens niet kwetsen,” spotte Dirks tot zijn collega, — „maar ik heb het knapjes in mijn beenen.”

Met ging hij aan den waterkant zitten. De anderen zetten zich ook dadelijk in het gras neer; zelfs Stevens, hoezeer de propaganda voor het openlucht-leven hem ook tot uithouden verplichtte, nam even plaats.

Het was een verrukkelijk plekje, waar de stadsmenschen me daar waren neergestreken. Vóór hen lag het gladde gave water. Slangetjes van licht kieuwelden er over, nu en dan. Het onafzienbare landschap rondom hen lag glorieus in den dag uit. Op een boomtak vlak bij hen zat een heele rist vogels. Ze sjilpten liefelijk.

„Ik hou meer van mijn kanariepiet,” zei juffrouw Dirks met een flauwe zucht, en ze bette haar vette gelaatrimpels uit. — „Poeh! wat een hitte.”

„Nou, om je de waarheid te zeggen, brandt hij naar mijn smaak veel te hard. Ken je hem niet wat neerdraaien?” geksheerde Dirks, die zoowaar nog grappig wezen kon ook, al was het er dan

eigenlijk naar, — „ik zit liever bij mijn petroleumstelletje....”

Op den strafflauwen hemel zeilden de witte wolken, indrukwekkend als boodschappers tusschen werelden. Aan den overkant van het water stonden de wilgen geschaard, en ze leken wel oude-mannetjes met hun vergroeide, korte rompen; afgeleefd en stil stonden ze daar naast elkaar, en ze tuurden maar aldoor naar het riviertje, dat ze van jongs-af al kenden; de knoestige hoofdjes met de warrige takkenpruiken negen over het water naar voren.

Tot aan den horizon, die zoo teeder blauw was, strekten de weiden hun weidsche groene banen uit, besprenkeld met het blank en bont gevlek der runderen, en hier en daar dook de kleine afzonderlijke wereld van een boerderij op, met het blinkende pannendak uit het groen geboomte opgestoken als een vriendelijk teeken. En ijle goudwasem van het zonlicht kwam door de lucht aangestroken.

De dag was onvolprezen schoon.

„Eén ding is zeker: het is hier een dooie boel,” viel juffrouw Stevens na een korte poos van algemeene stilte uit, — „en precies frisch is het hier ook al niet.”

Ze kreunde zachtjes van de hitte, en dweilde met haar reeds verformfaaiden zakdoek, die overvloedig in de Eau-de-Cologne was gedrenkt, zich het gezicht en den hals, benevens de polsen en handen af.

Stevens wilde juist een boom over de voordeelen van het buitenleven gaan opzetten, „De oude volken reeds,” zoo begon hij al, toen een blik op zijn collega hem een beetje aan het schrikken bracht. De man zag nog geler dan ooit, en hij had daarbij iets zoo onzegbaar slaps en lusteloos over zich, dat hij waarlijk wel iets op een wassenbeeld uit het Panopticum geleek.

„Wat scheelt jou?” vroeg hij aan zijn wasgeel slachtoffer, maar Dirks antwoordde niet veel. Ook niet, toen de anderen de vraag herhaalden.

„Wat hoofdpijn,” was alles wat ze eruit konden krijgen.

„Eerlijk gezegd ben ik er ook niet heelemaal vrij van,” beweerde juffrouw Dirks, met een azijnzuur gezicht, — „zeker van de zon.”

„Ja, die nare zon,” beaamde juffrouw Stevens, — „als die daar nou niet zoo stond, was het nog iets, maar nou is het niet om te harden....”

Stevens, de propagandist, deed er ook maar het zwijgen toe; de verslagenheid van het gezelschap drukte zijn geestdrift aanmerkelijk omlaag. Zoo zaten ze nog een poosje.

„Zouden wij nu maar niet eens opstappen?” stelde Dirks voor, — „ik vind, dat die buitenlucht je heelemaal geen goed doet, ze mogen praten wat ze willen.”

„Nou....” weifelde Stevens, — „nou.... dat moet je niet zeggen....”

Maar de dames waren al opgerezen, stonden nu de kreukels uit hun Zondagsche jurken te slaan, en kuierden zwaar naar den weg terug. Zij gingen beangstigend langzaam, en waren omgeven van een dikken dampkring van Eau-de-Cologne.

Dirks en Stevens waren nu ook opgestaan.

„Mij kan dat heele buitenleven gestolen worden,” mopperde Dirks.

Zwijgend, zuchtend, blazend, transpireerend en zich afbetend, namen de vier menschen den terugtocht aan. Moeizaam stapten zij door de warme morgenlucht.

Zij ontmoetten een troepje jongens en meisjes, die blootshoofds en met bloemen versierd, pittig langs den heeten landweg kwamen aangestapt.

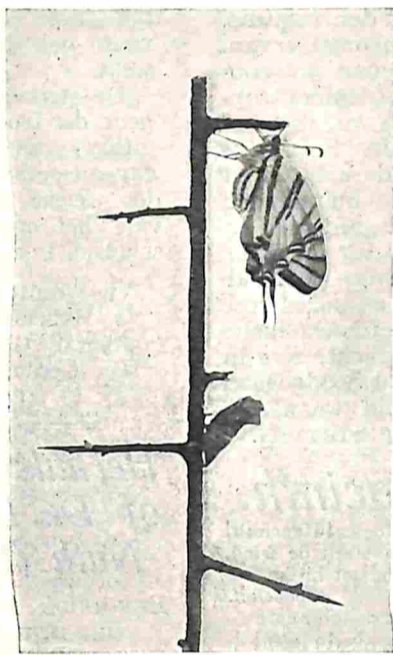
„Hoera! Hoera!” juichten ze, toen ze de vier overstelpte stadsmenschen ontmoetten.

Deze gaven geen asem; met grimmige gezichten sleepen ze zich voort, zonder verder op de opgetogen jongelui te letten.

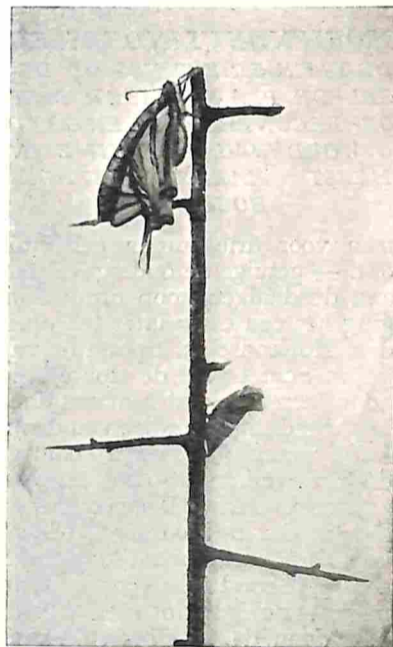
„Een beetje doorlopen, oudjes,” gekte een van de jongens.

„Commandeer je hond en blaf zelf,” snauwde juffrouw Dirks, geschandaliseerd.

„Ik wou, dat we al aan de tram waren,” hijgde juffrouw

GROEIENDE VLINDERS V.

GROEIENDE VLINDERS. VI.

BIJ OPNAME VI HEEFT DE VLINDER DE TOT DUSVERRE INGENOMEN PLAATS VERLATEN EN ZICH NU AAN DE ANDERE ZIJDE OP DE HOOGSTE PLAATS TEGEN DEN TAK AANGEZET. DE VLEUGELS HEBBEN REEDS HUNNE VOLLEDIGE ONTWIKKELING GEKREGEN, MAAR HANGEN NOG WEEK EN SLAP AAN HET LICHAAM.

Stevens, en haar man, zoo hoopvol dezen propaganda-tocht begonnen, was reeds dermate verminderd, dat hij geen bemoedigend woord zelfs voor zijn slachtoffers over had. Trouwens hijzelf was min of meer slachtoffer; een zekere benauwdheid in de maagstreek teisterde hem.

Eindelijk werd de tram bereikt, en schepte het viertal zich in. En in de kalmte van den schaduwrijken tramwagen kwamen ze weer tamelijk tot zichzelf; hoewel ze nog niet zoo ver waren opgekikkerd, dat ze een gesprek opzetten.

Toen de eerste stadsstraat bereikt was, sprak er eindelijk een. Het was juffrouw Stevens. „Hè, het is net of ik nou weer vasten grond onder mijn voeten heb,” klonk haar verzuchting.

„Ja, mensch, zeg dat wel,” beaamde juffrouw Dirks.

Aan het eindpunt werd de korte tocht naar het huis der Stevensen aanvaard, en toen deze veilig in hun gang waren binnengeloodst, zeilden de Dirksen ook op hun haven aan.

„Als hij weer eens wat weet, jouw Stevens,” schetterde juffrouw Dirks naar haar echtgenoot, die zielig als verslapt op haar gespierden, machtigen arm hing.

„Het is mijn Stevens niet,” antwoordde hij flauw, en dook dan weer in zijn somber stilzwijgen terug.

Eindelijk op hun derde verdieping terug, had de juffrouw, die zich zelf ook al niet zoo heel lekker voelde, nog getob genoeg om haar huismusch van 'n echtgenoot, die duizelig was en gruwelijke hoofdpijn had, een beetje op zijn gemak te zetten. Zij maakte zijn boordje los, en wiesch hem den huiselijken schedel met koud water, liet hem aan een fleschje z.g. vliegende geest ruiken, en smaakte de voldoening hem althans als een niet volkomen onge-

neesselijk lijder te bed te kunnen brengen.

„Dat is eens en voor altijd,” bromde ze, toen de ergste narigheid achter den rug was. „Ik heb mijn bekomst ervan. En die Stevens mag niet zooveel over de buitenlucht opscheppen als hij wil, ik houd me bij het oude. En Dirks ook. Wat was de man eraan toe! Ik zeg: de buitenlucht is voor niemand goed, die er niet tegen kan. En die oude volken, daar Stevens het altijd over heeft, nou, ze mogen heel hun leven in de frissche lucht hebben doorgebracht, ze zijn toch net zoo goed doodgegaan toen het hun tijd was....”

JOB STEYNEN.

De Hyacinth.

O, lentekus aan 't bloeien! Hyacinth!
Uw specerij-aromen steelt de wind,
Mijn lippen streelend tot hij ze

opensluit.

HELENE LAPIDOTH—SWARTH.

ZOO dwaas als de eerde in Tulpen, in de eerste helft der 17de eeuw, was, toen sommige bollen, zooals de Semper Augustus, met fabelachtige prijzen betaald werden en

GROEIENDE VLINDERS. VII.
DE VLINDER ZIT NOG OP DE ZELFDE PLAATS MAAR MET GEHEEL ONTPLOOIDEENHARD GEWORDEN VLEUGELS IN ZIJN MEEST KARAKTERISTIEKE HOUDING.

men voor drie tulpen een huis kocht, — kom daar nu eens om! — getuige de oude gevelsteen op het Noord te Hoorn, welke aan dusdanigen koop uit het jaar 1636 herinnert, zoo onzinnig ging het een eeuw later ten opzichte van de Hyacinthen toe. In den Hollandschen Spectator van 14 Aug. 1733 trekt de wever Japik Schietspoel de stoute schoenen aan, den heer Van Effen, „daer een Avekaat hem wat duur is,” een consolaesi af te vergen, in zake de handelwijze van den man zijner dochter Jakkemijntje. Deze heeft n.l. in zijn hoofd gehaald schatrijk te worden, niet door weven, maar door „negosi in blommen.” Hij is zich met zijn neef gaan toeleggen op het kweken van hyacinthen en beeldt zich in dat hij voor die „vodden” zooveel geld zal maken dat hij koets en paarden zal kunnen houden. De goede Japik heeft er een lapje rood fulp, voor een paar muilen, of een el bovendierenmer Tryomfant, tot een taberd, voor over en al moendien zijn best doen dat des heeren Van Effen's boekjes bij al zijn goede vrienden getrokken worden, als deze den aspirant kweker de malligheid uit het hoofd praot. Inhoeverre het den Spectator schrijver gelukt is Japik's schoonzoon te overtuigen van de waarheid, welke in het spreekwoord „Twaalf ambachten, dertien ongelukken” ligt, meldt de historie niet, maar zooveel is zeker dat ook de Hyacinthen-manie van korten duur is geweest en Jakkemijntje's echtvriend wel weer den weversspool ter hand genomen zal hebben. Maar liever dan over deze dingen uit te weiden, breng ik de zinrijke mythe in herinnering, welke zich aan onzen zoogenaamden „Nageltak” heeft vastgehecht.

Toen op zekeren keer God Apollo in den tuin van den Spartaanschen koning Amyklas diens zoon Hyacinthos zag, kreeg hij den jongeling lief en begeerde hem altijd bij zich te hebben. Intusschen vatte ook Zephyros, de Westenwind, genegenheid

voor den schoonen knaap op. Toen nu op zekeren lentemorgen Apollo en Hyacinthos zich vermaakten met het werpen van den diskus, ontstak de jaloerschheid in het hart van Zephyros, die aanstonds op een middel zon om den knaap te dooden, daar hij niet kon aanzien hoe deze door zijn mededinger geliefd werd. De gelegenheid was thans te schoon om haar te laten voorbijgaan. Hij stuurde met een krachtigen windruk den werpschijf in de tegen 't hoofd van den jongeling, die op de plaats dood bleef. Apollo, die zichzelf verweet dit onheil met eigen hand bewerkt te hebben, was radeloos van smart. Het eenige, wat hij tot leniging van zijn droefheid en ter nagedachtenis van den beminden knaap kon doen, was hem in een bloem veranderen, welken hij, naar den overledene, Hyacinthos noemde en op welks bladeren men dan ook de letters Ai meent te kunnen onderscheiden — vandaar dat Theocritus in zijn idylle van „beschreven hyacinthen” gewaagt — zijnde de jammerklacht, welke Apollo bij het droevig verlies aanhief.

In Laconië werd jaarlijks, ter eere van den als heros gevierden jongen man, een groot feest, de „Hyacinthia,” gevierd, op welks eersten dag men rouw bedreef over zijn dood, terwijl de volgende dagen gewijd waren aan de vreugde over zijn herleving, in de gedaante der geurige bloem.

Te Amyklai, stad in Laconië, bekend als geboorteplaats der Dioscuren, wees men het graf van den verslagen jongeling aan, onder het voetstuk van een groot beeld van Apollo.

Alles wijst er op, dat de mythe van Apollo en Amyklai's zoon geen andere beteekenis heeft dan een zinnebeeldige voorstelling van het afsterven en herleven der natuur, zijnde het een zoowel als het ander het werk van Apollo, dat is de zon, die het leven doet verkwijnen, maar ook het leven weder wekt.

De sterke, vaak hinderlijke geur der bloemen en het vergiftige van den plantenbol gaven Goethe aanleiding, minder vleiend dan de dichteres van het motto boven dit schetsje, te zeggen:

Viele duftende Glocken
O, Hyacinthe, bewegst du;
Aber die Glocken ziehen, wie
Die Gerüche nicht an!

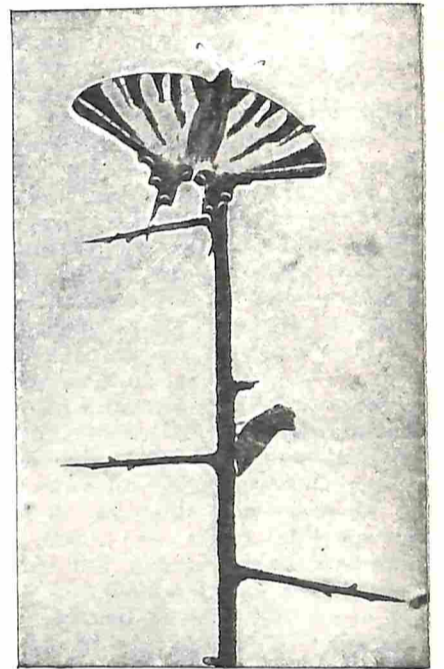
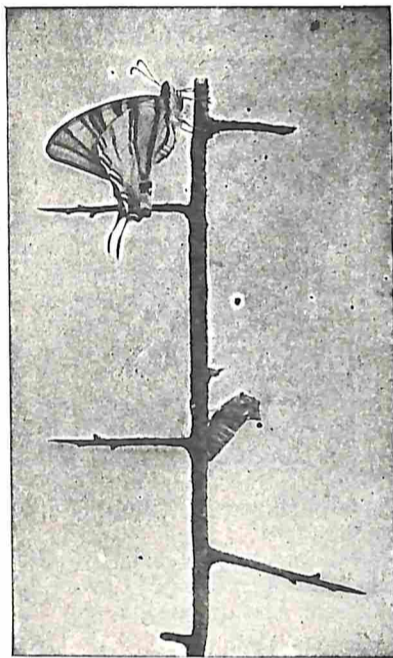
F. W. DRIJVER.

Het huis Oelsbroeck of De Dael onder Nuth (Limburg.)

EEN OUDE RIDDERHOFSTEDEN MET INTERNATIONALE RELATIES.

DIT schoone landgoed, doorgaans naar zijn ligging in een waterrijk dal, de Dael geheten, bevindt zich in de nabijheid van den landweg tusschen Nuth en Vaesraede (dat thans voor een groot deel tot Nuth behoort.) Het ligt niet ver ook van den weg van Nuth naar Sittard. Het gebouw, behalve een klein gedeelte van ouderen oorsprong, is in de 17e en 18e eeuw opgetrokken en draagt het kenmerk der meeste oude landgoederen van Zuid-Limburg, die te gelijk tot buitenverblijf en burgslot dienden. Overeenkomstig de oude Romeinsche villa-type in Zuid-Limburg is Oelsbroeck gebouwd rondom een vierkant plein. Het is door vijvers en watergrachten, door een beekje gevoed, langs alle zijden omgeven. Een steenen brug voert tot een zware eikenhouten poort, die de eenige toegang is. Van buiten ziet men leien daken, eenige vensters en roode baksteenmuren, afgewisseld door lagen witte mergelblokken, en van binnen zijn schoone hooggewelfde kamers. Het was onder het oud regiem, tot aan de komst der Fransche Republikeinen in ons gewest, een adellijke en ridderlijke hofstede, grootleenen der Proosdy van St. Servaas te Maastricht, groot omtrent 34 bunders zoo land als „bempden” (weiden.)

Omstreeks 1367, vinden wij in een oud jaargetijdenboek (fragment) der kerk van Nuth op het Rijksarchief te Maastricht een Johan van Oelsbroeck. Omstreeks 1570 was Oelsbroeck in 't bezit der familie van Elsrack, die zeer verspreid was in het land van Loon en ook vertakkingen te Aken had. Bij erfruil verkreeg Jonkheer Hendrik van Blitterswijk genaamd Passart, eene familie, in de middeleeuwen in Limburg zeer bekend, Oelsbroeck van Hartsleben. Nu begint het landgoed internationaal te worden, d.i. eigenaars van allerlei natien te bekomen. 8 Mei 1674 wurde in de kerk van Nuth Cecilia van Hartsleben (1) met Jacob van

GROEIENDE VLINDERS. VIII.
DE VLINDER STAAT OP HET PUNT WEG TE VLIEGEN.

Tusschen de opnamen I tot VI liggen telkens twee tot vijf minuten, tusschen VI en VII ongeveer twee uren, tusschen VII en VIII ongeveer een uur. 1/2 van de ware grootte.

Gessel. 2 Febr. 1694 was er weer bruiloft op Oelsbroeck; toen huwde Jonkvrouw Cecilia Elisabeth van Hartsleben met Johan Georg Sigismund von Sussekern, kapitein der grenadiers van den Keurvorst van den Palts. Deze dame erfde Oelsbroeck volgens testament van haar broeder Joost Ubrich van 23 Januari 1722. — Haar dochter Sibilla in huwelijk met Jonker Gaspar van Elmpt te Dammerscheid, een thans bijna geheel verdwenen kasteel onder Voerendaal, erfde nu de goederen van Oelsbroeck; afstammelingen van een hunner zonen n.l. de graven van Elmpt, leven nog in Rusland. Deze zoon was van Martin baron van Elmpt te Dammerscheid. Hij trad in Russischen dienst en was in 1778 keizerlijk generaal, luitenant, *generaalkommandant in Lijf-land*, erfstarost te Luschosno, ridder der Alexander-orde en die van St. Anna. Ook was hij heer te Burgau in het land van Gulick, en werd 25 Mei 1790 bij brieven van den keurvorst Karel Theodoor van den Palts, hertog van Gulick, destijds Rijksbestuurder of stadhouder des Duitschen Rijks (na dood van Keizer Jozef II) in den gravenstand verheven. Zijn broeder Frans Philip van Elmpt was kolonel in *Oostenrijkschen* dienst. Nederland, Rusland, Duitschland, Oostenrijk zijn al op het tooneel gekomen en een der voordochters van kapitein van Sussekern, Sophia Agnes, huwde met kapitein de Mac-Mahon 2)

Deze familie, uit *Ierland* afkomstig, vestigde zich in 1691 in Frankrijk en België.

Wij zijn afgedwaald onder de legers der vreemde mogendheden en langzamerhand zijn bijna al de in 1914—1918 oorlogvoerende naties de „revue” gepasseerd. Intusschen kwam Oelsbroeck 1757 in het bezit en werd het verheven door Hubert Joppen, oud-burgemeester van Maastricht. In 1773 kwam het door aankoop in 't bezit der familie Strens en is het nog. De koper was Nicolaas Strens, drossaard en rentmeester van de graafschappen Geleen en Amstenrade en griffier der Staten van Oostenrijksch Valkenburg. Zijn kleinzoon, Martin Pascal Hubert, geboren te Roermond, was 1852—1861 minister van Justitie en R.K. eeredienst.

A. J. A. FLAMENT.

Zie publications du Limbourg dl. XVII.

1) Een wapen op een steen in 't gebouw aangebracht in 1743, naar ik meen, en niet thuis te brengen, is misschien van deze familie, n.l. een vrouwelijk schild (ruitenschild) gedeeld; 1 rechts: herdeeld drie dwarsbalken, 2 drie omgekeerde kepers, links een vijfbladige roos vergezeld van 3 merletten 2—1. (Sussekern-Hartsleben?).

2) Een bloedverwant van dezen huwde te Wijk-Maastricht 28 Aug. 1712, Francis de Mac-Mahon, kapitein in Staatschen dienst.

HET OPEN VENSTER.

6) *Uit het Engelsch van E. TEMPLE THURSTON.*

„WAAROM ben je van morgen niet komen werken?” vroeg ik.

„Wel, Mijnheer,” zei hij, „Ik moest dezen morgen weer zes mijlen loopen. Tegen half zes stond ik op om me klaar te maken. Toen 'k klaar was wees de klok half zes. Ik vroeg om een kop koffie vóór ik vertrok. De koffie was niet klaar en ze brachten me een glas bier. Wel, ik was zóó koud van binnen, Mijnheer, dat ik het opdrank. Toen raakte ik aan 't praten en toen ik weer op de klok keek, was het nog half zes. Dat rare ding liep niet. Mijnheer. Het was half zeven. Dus ging ik dadelijk op weg hierheen....”

„En onderweg?” zei ik.

„Ja, Mijnheer, onderweg dronk ik nog een paar glazen bier. En toen scheen het me toe, — wat kwam het er ook op aan! Ik kon toch niet op tijd komen op mijn werk, dus ging ik in de „Cap and Bells” zitten. Ik was van plan mijn spullen te halen en dan heen te gaan.”

„Terug naar den weg?” vroeg ik.

„Terug naar den weg,” zei hij.

„En wat je verlangde,” zei ik — „was geregeld werk. En nu was ik van plan je te vertellen, dat ik je geregeld werk zou geven. Ik mag je goed lijden.”

„Ja, Mijnheer,” zei hij, „dat is wat ik ook dacht. Die Mijnheer mag je goed

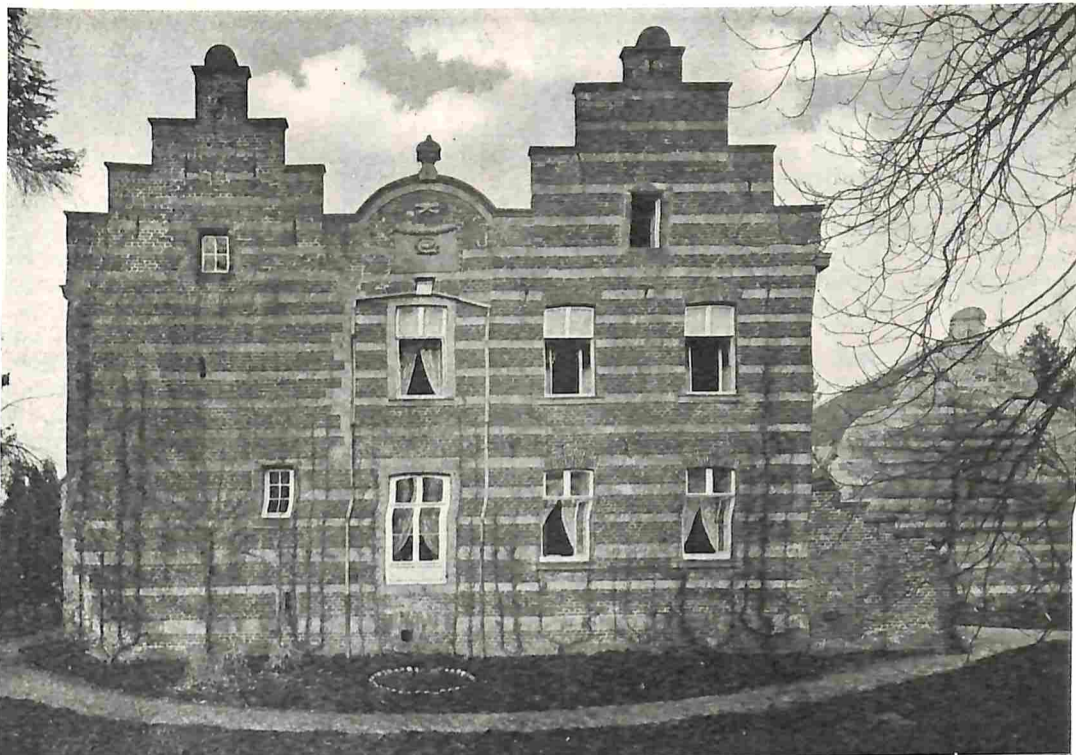

Foto C. Steenbergh.

HET HUIS OELSBROECK.

lijden — hier is een kans voor je. Maar wat geeft het — de weg roept me terug. Ik kon hier niet op tijd komen. Ik heb mijn dag verloren. Ik kon evengoed naar den weg teruggaan.”

„Maar als je bij me gekomen waart — zelfs al was je laat — dan zou het in orde zijn geweest. Waarom vertrouwt je je medemenschen niet meer?”

„Hebt u ooit met een troep menschen moeten werken, Mijnheer?”

Ik stemde toe van niet.

Hij knikte met zijn hoofd. Dat had hij klaarblijkelijk wel verwacht.

„Wel,” zei ik, „dan wil ik je nog een kans geven. Zie, dat je je roes uitslaapt en kom dan bij me terug tegen twee uur. Ik zal je werk geven voor drie weken, en als alles dan nog goed met je is, zullen we weer eens zien. Intusschen zal ik kamers voor je zoeken.”

Hij keek me recht in de oogen en toen, het roode roosje van zijn pet trekkende, liet hij het op den grond vallen.

„Ik zal tegen twee uur terug zijn, Mijnheer,” zei hij. Maar het werd drie uur en er was nog geen spoor van hem te zien. Vol angstige voorgevoelens ging ik terug naar de „Cap and Bells.” Jesse Webb lag buiten op de bank in een dronkemansslaap. De herbergier kwam naar buiten en keek naar hem.

„Dit soort deugt nergens voor, Mijnheer,” zei hij. „Ze worden op den weg geboren en ze blijven er. Dat had u kunnen weten, toen u hem die roos op zijn pet zag steken.”

„Waarom?” vroeg ik. — „Wat beteekent dat dan?”

„Dat beteekent, dat ze geld hebben, om zich dronken te drinken.”

Foto C. Steenbergh.

HET HUIS OELSBROECK, VOORPOORT.

Ik wendde me wanhopig af.

„En het stond zoo goed op zijn pet,” zei Georgina, toen ik 't haar vertelde.

Tegen half zes kwam hij bij de achterdeur om een stuk zak en een oude wandelstok te halen, die hij had achtergelaten. Ik kwam hem tegen, toen hij den rijweg afsloep. Hij was nog beschonken.

„Wat ben je een dwaas geweest,” zei ik.

„Ja, Mijnheer,” zei hij met een dikke tong. „Het is de beste kans, die ik ooit zal krijgen.”

En toen keek hij me aan met dien guitigen blik in zijn oogen, die Georgina en ik beiden zoo aardig vonden, en hij zei: „Mijnheer Young haalt al zijn water uit Canterbury,” en daarmee zwaaide hij weg.

Ik weet niet, wat hij daarmee bedoelde.

Toen hij het hekje naar den weg opende, zag ik, dat een man zich bij hem voegde en dat ze samen verder gingen.

„De koekoek en de graspieper,” dacht ik. En toch moet de zwervende geest den mensch ten slotte bij God brengen. Wat moeten zij dan vermoeid zijn.

3 Juni. — Verleden nacht klaagde Georgina, dat ze zich onwel voelde. Ze ging vroeg naar bed en ik schikte haar gemakkelijk tusschen de kussens. Later sloop ik naar boven en hoopte haar in slaap te vinden. Ze was nog wakker.

„Ik heb naar den nachtegaal geluisterd,” zei ze. „Is hij vroeger wel ooit zoo laat geweest?”

Ik geloof, dat ze eraan dacht, dat ze den koekoek het eerst had gehoord.

Dezen morgen was haar temperatuur heel hoog. Ik heb om den dokter gezonden. En ik vroeg me af, waarom de nachtegaal dit jaar zoo laat was.

5 Juni. — Ik heb om Diana gezonden. De dokter is bang voor typhus. Hij nam me gisteren mee naar de studeerkamer, nadat hij Georgina had bezocht, en toen ik de deur had gesloten zei hij, wat hij vreesde dat haar ziekte was.

„Het kan een lichte graad zijn,” zei hij. „Ze heeft een gezond gestel. Ze kan er doorheen komen, zonder dat het ernstiger wordt dan op 't oogeblik.”

„Is het nu ernstig?” vroeg ik.

„Ja,” zei hij.

We stonden zwiingend voor het open venster, zooals menschen zwijgen, wanneer er zooveel dingen zijn, die men niet durft te zeggen. De musschen tsjilpten luid in de klimop. Om het huis heen joegen de zwaluwen elkaar na onder vroolijke kreten, genietende van hun krachtige vleugeltjes, genietende van de wolkelooze lucht. Telkens en telkens verschenen ze opnieuw, om telkens weer te verdwijnen; nu hoog vliegende boven de seringen dan weer laag scherende over de purperen iris. Zelfs hier in deze kamer konden we het gesuis van den wind in hun vleugeltjes hooren, terwijl ze voorbijzweepten.

Ergens in de haag was een roodborstje aan 't zingen en de merel liet zijn diepe, vlugge loopjes parelen. We hoorden zijn noten druppelen als waterdruppels in een vijver. Voorbij den boomgaard, waar het boschje is, zag ik de blauwe vlucht van een duif boven het hout en in den iep bij het hekje zat een duif haar drie klagelijke tonen te koeren.

En toen was het, dat ik wist, hoeveel van de vreugde dezer wereld door de eigen ziel van den mensch gevonden moet worden. Dit waren de klanken, waarnaar ik, toen ik nog een jongen was, en nu, gedurende deze vier jaren te Bramlingham, met zulk een ongeveinsde verrukking had geluisterd. Zij waren voor mij als de stem der natuur, zingende, zooals wij in het koor zingen ter eere van God. En terwijl onze pogingen vaak zoo gebrekkig zijn, heeft dit vogelenkoor in de hagen geen enkele noot, die niet in harmonie is met het volmaakt-schoone.

Dikwijls als wij het te Deum in de kerk zingen, heb ik opgemerkt, hoe Suskind's stem, ongetwijfeld meegevoerd door zijn innerlijke geestdrift, luid en disharmonisch uitklinkt boven de anderen. Van waar ik zit kan ik Georgina zien en weet ik aan haar gezicht, dat hij valsch zingt. Mijn eigen oor zegt me dat ook. Maar niets

hindert me, als de vogels in onzen tuin zingen; er is geen enkele noot, die niet bijdraagt tot de blijde schoonheid van het geheel.

En toch, dezen morgen, toen ik daar bij het open venster stond met den dokter zwiingend naast me, scheen alle schoonheid vermeten uit hun stemmen; hun blijheid deed me pijn. Ik verlangde, dat hun gezang in harmonie zou zijn met mijn treurigheid, en daar trilden hun stemmetjes van louter levensweelde.

„Hoort ge de vogels?” zei ik ten laatste.

„Ik hoor ze,” zei hij. „Ze moeten een groote vreugde voor u wezen, na Londen en het East End.”

„Zijn ze een vreugde voor u?” vroeg ik.

„Zeker,” — zei hij, „ik weet niet zooveel van ze af als u, maar, lieve Hemel, wat zou ik ze missen.”

Ik had het op mijn lippen om te zeggen, dat voor mij hun gezang niets dan treurigheid beteekende, maar 'k hield nog bijtijds de woorden terug. Waarom zou ik het hart van een ander bedroeven, omdat mijn eigen hart bedroefd is? Het is niet onze plicht aan de wereld te tornen. Onze plicht zal het zijn ze te aanvaarden zooals ze is. Alleen het moedigste en het blijdeste hart kan zulk een ontdekking maken.

Ik zal even zachtjes naar boven gaan om te zien, of Georgina slaapt. Dan zal ik zelf Diana gaan afhalen.

8 Juni — De laatste dagen zijn dagen van stilte geweest. Diana en ik gaan zacht door huis en spreken slechts fluisterend, wanneer we elkaar in den gang ontmoeten, spreken zelfs zacht, wanneer we elkaar zoo nu en dan aan de maaltijden zien. Beurtelings waken we 's nachts in de ziekenkamer en wachten bij het zachte licht van een nachtlampje op de eerste schemering van den dageraad.

Gisteren, onder 't ontbijt, zei Diana tegen me: „Hoe komt het toch, dat alles midden in den nacht zoo hopeloos lijkt?”

„Lijkt dat jou ook zoo toe?” vroeg ik.

„Ja — ik zit daar naast moeders bed en vraag me af, of ze ooit weer beter zal worden, en zoodra het daglicht komt, lijkt alles heel anders. Dan ben ik zéker, dat ze weer heelemaal gezond zal worden.”

Zoo gaat het mij ook. Het licht van het nachtlampje is niet voldoende om eenige hoop in mijn hart wakker te houden. Gedurende die paar uren van zwak verlichte duisternis, ben ik als iemand, die worstelt in een onderaardschen stroom. Een instinct van zelfbehoud houdt de wanhoop nog op armslengte, maar ik ben geen meester van mijn hoop, tot het licht weer komt en de dageraad langs den hemel vaart.

En hoe wonderbaar komt de dageraad op die vroege zomermorgens. Nog vóór de menschen kunnen zien, dat het blauw van den nacht overgegaan is in grijs, hebben de vogeltjes zich in bed omgedraaid en getsjilpt in hun slaap. En dan duurt het vaak nog een uur, vóór ze zullen opstaan, dat uur van half wakker zijn, dat het beste is van den slaap, het uur wanneer je weet, dat je nog slaapt en toch wakker kunt worden, als je wilt.

* * *

De musschen kwetteren altijd het eerst. Ze nestelen in de oude wingerd, die tegen Georgina's slaapkamerraam groeit, en daar brengen ze elk jaar hun drie of vier broedsels groot. Er wordt veel kwaad gesproken van dit gulzige diertje, maar ik voor mij zou het graag verdedigen.

In den oogsttijd is zijn enig voedsel ongetwijfeld koren, en in de korenvelden kan hij niet weinig schade doen. Maar wie telt al het tuinwerk, dat hij in den winter doet, wanneer de velden kaal zijn. Dan is zijn enig voedsel de zaden van onkruiden, en rupsen, wormen en alle kruipende dieren, die hij kan vinden. Daar aan denk ik altijd, als ik hem zoo druk bezig zie aan mijn frambozenstruiken. Zouden ze zoo goed zijn, als hij 's winters niet de wormpjes had opgegeten? De werkmans loon is zijn loon waard.

(Wordt vervolgd).

Foto C. Steenberg.

GEVEL VAN EEN HUISJE AAN DE WESTERSTRAAT
TE ENKHUIZEN, AANGEKOCHT DOOR DE VER-
EENIGING „HENDRICK DE KEYSER”.